

БҮРЯД УНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТ ПАРТИИН БҮРЯДАЙ ОБКОМОЙ,
РАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной

№ 275 (17998)

1988 оной ноябрийн 30, среда

Сэн 3 мүн.

С-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ПЛЕНУМ ТУХАЙ ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Комитетэй ээлжээтэ Пленум 1988

1988 оной ноябрийн 30, среда

Советскэ Союзай Коммунист Партиин Бүрятай Обкомой, Радатай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрүүдэй Соведэй Орган

тор А. А. Логунов, Белоруссийн Компартийн ЦК-гай нэгдэхэ секретарь Е. Е. Соколов, Эстонийн Компартийн ЦК-гай нэгдэхэ секретарь В. И. Вяяс, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгдэхэ секретарь В. И. Мироненко, Азербайджаний Компартийн ЦК-гай нэгдэхэ секретарь А. Р. Х. Везиров, СССР-эй зам харилсааны министр Н. С. Конярев гэгшэд элидхэл зүбшэн хэлсэлгэд хабардагхан байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев түгээхэй үгэ хэлбэ.

Зүбшэн хэлсэлгэдэн асуудалаар Пленум тогтоол баталан абаа, тэрэн хэлбэлдэ толилогдох.

СССР-эй Министрүүдэй Соведэй Түрүүлгш Н. И. Рыжков хэлэн «2005 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба Социальна хүгжэлтын хараа бодолой проект бэлдэх хү-

дэлмэри тухай» элидхэл Пленум дээрэ шагнагдаа. Энэ асуудалаар Пленум тогтоол баталан абаа, тэрэн хэлбэлдэ толилогдох.

Дотоодын болон гадаадын политикын гол шэглэлүүдээр КПСС-эй ЦК-гай сентябрийн (1988 он) Пленум дээрэ байгуулагдахын КПСС-эй Центральна Комитетэй комиссионууд бүридхэл Пленум баталба. Энэ асуудалаар абган тогтоол хэлбэлдэ толилогдох юм.

Пленум дээрэ эмхидхэл асуудал хаража үзэгдөө.

Тархагуй ябадал гаргаһанайн түлэи И. Б. Усманходжаевые КПСС-эй ЦК-гай гашүүдэй бүридхэлөө, И. Джаббаровые, А. У. Салимовые КПСС-эй ЦК-гай гашүүдэй кандидатуудай бүридхэлөө Пленум гаргаба.

Энэтгээр КПСС-эй ЦК-гай Пленум хүдэлмэрээ дүүргэ.

СССР-эй АРБАН НЭГЭДЭХИ ЗАРЛАЛАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ БЭШЭ

АРБАН ХОЁРДОХИ СЭССИ

СССР-эй арбан нэгдэхэ зарлалай Верховно Соведэй ээлжээтэ бэшэ арбан хоёрдох сессийн үдэлмэрээ ноябрийн 29-дэ үлөөнэй 10 часа Кремлийн Ихэ ордон соо эхилбэ. Тэрэ Союзай Соведэй болон Национальностнуудай Соведэй хамтын засадаһанар нэгдэбэ.

Нүхэд М. С. Горбачевой, В. И. Воронниковой, Л. Н. Зайковой, Е. К. Лигачевой, В. А. Медведевой, В. П. Никоновой, Н. И. Рыжковой, Н. Н. Слюнковой, В. М. Чебриковой, Э. А. Шеварднадзин, В. В. Щербикиной, А. Н. Яковлевой, А. П. Бирюковагай, А. В. Власовой, А. И. Лукьяновой, Ю. Д. Маслюковай, Г. П. Разумовскиной, Ю. Ф. Соловьевой, Н. В. Талызиной, Д. Т. Язовой, О. Д. Баклановой ержэ хуухадан, депутадууд болон айлшад алыга ташалгаар утгаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностнуудай Соведэй түрүүлгш А. Э. Восс заседание нэгдэбэ.

Сессийн зүблэхэ зүйл, тэрэнэй хүдэлмэрийн гурим нэгэн дуугаар баталагдаа. Имнэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаба:

1. Гүрэнэй байгуулалтада политическэ реформо бэлүүлхэ хэмжээнүүд тухай.

2. СССР-эй арадай депутадуудай хунгалта тухай.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум эдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ табиһан байна. Тэднине сессийн зүблэхэ зүйлдэ оруулха тухай дурдахалые Союзай Соведэй болон Национальностнуудай Соведэй Старейшиннуудэй Соведүүд найшаагаа.

Гүрэнэй байгуулалтада политическэ реформо бэлүүлхэ хэмжээнүүд тухай элидхэл хэхины тула КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлгш М. С. Горбачев үгэ утгаба.

Удаань элидхэл зүбшэн хэлсэжэ захаба.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй Тогтоол

ГҮРЭНЭЙ БАЙГУУЛАЛТАДА ПОЛИТИЧЕСКЭ РЕФОРМО БЭЛҮҮЛХЭ ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХАЙ

ларай Верховно Соведэй ээлжээтэ бэшэ арбан хоёрдох сессийн үдэлмэрээ ноябрийн 29-дэ үлөөнэй 10 часа Кремлийн Ихэ ордон соо эхилбэ.

2. Хунгалтада дүрэ хүсэлгэе сүлөөтэйгөөр мэдүүлхэнэй үндэһөөр СССР-эй арадай депутадуудай сээдые бүридхэхэ ёһотой СССР-эй арадай депутадуудай болохоой байгаа хунгалта политическэ ехэ удаа шанартай юм гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет тэмдэглэнэ. Эдэбхитэй политическэ абуулга олон миллион хүнүүдые үргэнөөр элсүүлэн хабардагхан арга боломжые сүм бэлүүлхэ шухала. Хубилган шэнэдхэлгын эрхэ байдалда хунгалтада нэрэтай түрэтэйгөөр түлөөлхэ, арадай аша тухые үрэ түгсөөр сэхин хамгаалха аргатай депутадай корпусые бүридүүлхэ гэжэ үндэһэн шухала асуудал болоно. Үндэһэн аянаһа, нотагай, мүн нитэ арадай аша тухые элэрхэлгын харуулха шадха, гүрэнэй ажал абуулга бэлүүлхэ аргатай, тодо нарин эрхэтэн ёһотой хараа бодолой тулам олон эдэбхитэй коммунистуудые, комсомолшүүдые, партизанбэшэ хүнүүдые хүдэлмэришээдэй, колхозшүүдые, интеллигенцийн дундаһаа депутадай кандидатуудар дэбжүүлхэ.

Энэ удаада хунгалта урда урдыһаа тэд ондоогоор үнэгдэжэ, кандидатуудай ёһотой мурсыһаной ороной политическэ байдалда нэбээрүүлгэдхэе гүйсэд хараада абажа, хунгалтын кампания шэнээр эмхидхэхэ эрилтэ табидаһа. Тус кампания социалист хуули гуримнуудар, депутадай кандидат бүхэнэй, бүхы хунгалтадай нэрэ хүндэлгын гол ёһонуудар бүридхэжэ, соёлой демократи бэлүүлхын гургуули болохо эрэгтэй. Олонхитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлүүд энэтгэ эдэбхитэйгээр мүнөөлхэ уялагтай.

3. Хунгалтын хэрэгтэ демократи үргэдхэлгэдэ али бүхы талаарш түлхэлэ гэжэ партианна организационуудай зорилго мүн. Али бүхы юмундэ эртэнхээ хубай хоолоор, хөөрөөр шухалагдана бэлдэхэ абадалые эрд усадхаа, хүнүүдэй нанал бодолнуудта зүрхэ сэдхэлхэ анхарааа хондуулха, этгил найдалай ба гэшэ жэжээгэй хүсөөр ажлаа абуулха шухала.

Союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нууд, КПСС-эй крайкомуд, обкомуд агитационно-пропагандистика хү-

дэлмэриг үндэһөөрнэй найжаруулха ёһотой. Оршон байдалые, бэлүүлгэдхэ байһан экономическа ба политическэ хубилгалтануудай удаһе совет хүн бүхэнэй гүнзэгйгөөр ойлгохын тула партиан дотоодын болон гадаадын политика, хубилган шэнэдхэлгын абаа али бүхы талаһаан, гүнзэгйгөөр ойлгуулха. Үнэн зүб юмэн тухай хэлэхэ, тэрэни хамгаалха эрэгтэй, орёо шухала асуудалнуудһаа хөдүүрхэгүй, ойлгуулмжын хүдэлмэрийн эдэбхитэй түхэл шэнжэнуудые, тэрэ тоодо үгэ булалдаата хөөрлөөнуудые шадмээр хэрэглэхэ. Хүн зорилго улам үргэжэ байгаа политическэ эдэбхит үүсхэлэ бодото ажал хэрэгүүдэй оролдотойгөөр элсүүлэн шэглүүлхэ, нэгдэл хамтын хүсэлэл оролдотнуудар, хүдэлмэрийн газар бүхэндэ үрэ түгсөөр ажлаажа, бүхы участуудта шэнэ ёһоор, хароусалгатайгаар хандажа, нитын хүгжэлтын гол зорилгонуудые шэнэдхэхэ болоно гэһэн ойлгомжые хүнүүдэ нэбээрүүлэн бэтэдхэхэ.

Общество дотор түрүү-үүргээ улам арьбадхаа, КПСС-эй Уставһаа үндэһэн гараһан уялганууд унан сэхээр бэлүүлхэ, партианно-политическэ хүдэлмэриг али болохоор шангадха гэжэ коммунистуудай эрд эрилтын энэ үе сагта бэлүүлхэ уялга болоно, КПСС-эй облоһотой, хизаарай организационуудай тоосотой хунгалтын конференцинууд энэ талаар нүүлхэхэ ёһотой.

СССР-эй арадай депутадуудай хунгалтатай дашарамдуулан, партиада совет арадай КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хондалга бэлдхэнь КПСС-эй ЦК-гай комиссионуудта даалгаа. СССР-эй гүрэнэй засагай дэдэн зургаанай ажал абуулгын бүхы үе сагта КПСС-эй хунгалтын урда тээх үндэһэн хууриг, тэрэнэй программые энэ Хондалга соо найруулха шухала.

4. Политическэ байгуулалтын реформын түрүүлшын шатын зорилгонуудые бэлүүлхэ совет федерацийн гол шухала зорилгонуудые шэнэдхэхэ, нотагаудта засаг захиргаание, хүдэлмэриг шэнэдхэхэ, сүүдэй-хуулийн реформо гүйсэд дүүрэнээр бэлүүлхэ гэхэ мэтэ шэглэлүүдээр хүдэлмэри эршэлтэйгээр абуулгада бэлүүлгэдхэхэ ёһотой.

Нацнууд хоорондын харилсаануудай талаар партианна конференци найшаһан хэмжээнүүдые бодото дээрэн хэлбэришээгүйгөөр бэлүүлхэ, элдэб нацнууд ба арад үндэһэтэй

онсо өөһэдэн аша тухые, мүн Агууехэ Октябрийн гол туйлалта болохо Советскэ Союзай арадуудай аха дүүгэй хани барисае сахиха, бэхжүүлхэ зорилгонуудые гүйсэд дүүрэнээр хараада абаха гэжэ партианна организационуудай сашанхы хүдэлмэридэ шухала хуури эзэлхэ юм. Энэтгэй дашарамдуулан, СССР-эй национальностнуудай байгуулмжа тухай Конституцлар хараалагдаһан зарим тэдэ хэм хэмжээнүүдые, ёһо гуримнуудые тододхо талаар бэлдхэлэй хүдэлмэри абуулха гэжэ онсо удаа шанартай. Союзна республикануудай, автономито байгуулгануудай эрхэнүүдые үргэдхэхэ, ССР Союзай болон республикануудай хоорондохы харилсаануудые тааруу охид болгохо талаар партиан хараа шугам тэрэнэд үндэһэн хууриг болохо ёһотой. Тикхэдэ социалист федерализмын, бүхы союзна республикануудай адли тэгшэ эрхын, үндэһэн яһанай илгагуйгөөр эрхэтэдэй адли тэгшэ эрхын Конституцлар хараалагдаһан гол ёһонууд наринаар сахигдха эрэгтэй.

Союзна болон автономито республикануудай, автономито облоһотнуудай, автономито округуудай түлөөлгэдхэ хабардагатайгаар эдэ бүхы асуудалнуудай анхараалгаар зүбшэн хэлсэлгэдхэнь хараада абажа, СССР-тэ нацнууд хоорондын харилсаануудые нарийуулан найжаруулха асуудалнуудар КПСС-эй ЦК-гай Пленумдэ бэлдхэлэ эдэбхитэйгээр КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо, комиссионуудта даалгаа.

Һанамжануудые али бүхы талаһаан зүбшэн хэлсэлхэнэй, хараада абаһанай, аша тухые зүбшэлхэнэй үндэһэн али бүхы асуудалаар бутанай сэдхэл ханааа шэнэдхэбэри абажа болоно, абаха эрхэтэй гүһэн нанал бодолнуудта үндэһэн, политическэ реформо бэлүүлхэ хүдэлмэрээ абуулха шухала. Эндэ яаралтай, нэгэ талын аша тухые хараһан, нитын нахамжые буруугаар шэглүүлхэн абуулганууд, алхамууд хэгдэхэ ёһотой. Олонхитын хүсине хубилган шэнэдхэлгын суртал хураалнуудар нэгдүүлхэ, зарим республикануудта бии байһан социальна ба политическэ түгшүүлхэ хуурауулха, имиз зорилготойгөөр, КПСС-эй бүхы элхмүүдтэ абуулгануудта нэгдүүлхэнь хангаа талаар шэглүүлгэдхэн үгээс ойлголсоһон бүлэг хэмжээнүүдые бэлүүлхэнь КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо, союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нуудта даалгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй Тогтоол

2005 он ХҮРЭТЭРХИ ҮЕДЭ СССР-эй ЭКОНОМИЧЕСКА БА СОЦИАЛЬНА ГҮРЭНЭЙ ХАРАА БОДОЛОЙ ПРОЕКТ БЭЛДЭХЭ ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ

2. Обществын ажабайдалай бүхы талада демократи үргэдхэлгын эрхэ байдалда тэрэнэй байгууламжые залан сэхээр хубилган шэнэдхэлхэнэй, эрдэм-техникин дэбжэлтые хурдадхаһанай, эконо-

мическа реформо эрд гүнзэгйрүүлхэнэй үндэһөөр экономикодо социальна шэглэл баримталан бэлүүлхэ тухай КПСС-эй XXVII сээдын, Бүхэсоюзна XIX партианна конференци залан шууд

шиндхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, хараа бодолой проект дээрэ хүдэлмэрээ үргэлжлүүлхэнь СССР-эй Министрүүдэй Соведтэ дурдахаа.

КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй Тогтоол

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ КОМИССИНУУД ТУХАЙ

Советскэ Союзай Коммунист Партиин Бүрятай Обкомой, Радатай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрүүдэй Соведэй Орган

Советскэ Союзай Коммунист Партиин Бүрятай Обкомой, Радатай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрүүдэй Соведэй Орган

Советскэ Союзай Коммунист Партиин Бүрятай Обкомой, Радатай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрүүдэй Соведэй Орган

Советскэ Союзай Коммунист Партиин Бүрятай Обкомой, Радатай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрүүдэй Соведэй Орган

ПРАВДА БУРЯТИИ Мүнөөдөһэй номонто

КПСС-эй Центральна Комитетэй Пленум тухай информацияно мэдээсэл, мүн СССР-эй арбан нэгдэхэ зарлалай Верховно Соведэй ээлжээтэ бэшэ арбан хоёрдох сессийн үдэлмэрээ захаһан тухай ТАСС-ай мэдээсэл газетын мүнөөдэрэй нэгдэхэ хууданда нитилгэдэбэ. Энэ хууданда «Гүрэнэй байгуулалтада политическэ реформо бэлүүлхэ хэмжээнүүд тухай, 2005 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй экономическа ба социальна хүгжэл-

Советскэ Союзай Коммунист Партиин Бүрятай Обкомой, Радатай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрүүдэй Соведэй Орган

Советскэ Союзай Коммунист Партиин Бүрятай Обкомой, Радатай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрүүдэй Соведэй Орган

Советскэ Союзай Коммунист Партиин Бүрятай Обкомой, Радатай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрүүдэй Соведэй Орган

Советскэ Союзай Коммунист Партиин Бүрятай Обкомой, Радатай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрүүдэй Соведэй Орган

УНШ
Һөнәрхана
Баһа

ГАЗАР ДУС
ҺУМЫН НУС

Казахай ССР-
районной Ленин-
колхозной механи-

жэлдэ, Түнхэнзий районийн Монгол эхэн хургуулидаа дурбэн жэлдэ, удаань Зэдын райондо юнэн жэлдэ гээх гү, али хамтадаа 39 жэлэй туршдаа үхи бүүүдэй хургаан багана бишү, ийхэн багана үхи дүршэлэй болонон багша ха юм даа.

Мүнөө Николай Михайлович Соскинов наһанайнгаа амаралта да гаранхайгшэй наа, үшөөл хүнгэн, сориюу зандаа, 71 наһаяа добжаа бабаа. Тэдэ тэрэ гэрээтэ минь хуужа шодаадаггүй, ямар нэгэн юмээ хэмжэ, бүтээж эбадаг үбгэн, Антонина ба саганинш. Иүү-гүй таһагшэй даагшар, залуу үгэтиншэй ажал дүршэлд хургадаг.

Тэрэ айдасгүй үгэтиншэй Атурт Ийхэнкөвчинш слесарь, электровозуудыа залдаг мэргэжилтэй. Тэрэ түмэр замай үчилшин дүүргэлэн юм. Аһаа сагаан Альбинш багшанарай институт дүүргэнхэй, мүнөө эхэн классай багша.

Николай Михайлович Соски-

колхозной механиз-
 тавон буйдоомон
 дундо арий эрх
 таг арун орошор
 тагай хилчинснэ
 эд бадаггүйгүй
 хил карвертэ
 паа, эрт урба
 рохи баригдаа
 эгжээ Тэрэ ой
 оруулаагүй бай-
 шинь багача
 эрхтэй байгаа
 дэртэй байгаа
 тал гоё хайлган
 дээр бутыздээ
 үүсэж, Үлэж
 лонхой, Харах
 олон тоотой
 мул сараа хээр
 минтан томо
 тухуа дүрсэтэй
 бээ доогуур шү
 Эрэмтэйд нь
 газар дорхи
 нууд урдбалсан
 байгаа бай-
 байгаа, юм
 иллагай хахад
 баруаг хэзэд
 дуган одоон
 эндэ, Чилкет
 бэжэ, харин бу
 дасам одоо
 най эрхтэй дэм
 хил зүүн жам

Электронно-го-
логын машина
бүтээлгын үе с
цероглифунд х

хэшигээл түбэгүү
гүй юм гэжээ. К
иероглифудай
дые зохиёо та
рэнэн бүхэхит
конкурсдо хаб
лол хэбэ.

Конкурсын т
сөөндэ 23 наһа
лян 5 минута
глиф програмж
энэ юрэ бус
илалта туйлаба
дэй һанажын
принципалд элэ

оршууджа, мэддүрхөйлөхөд шэнхэн зөрөлгөн хичин туйд хөрөгтэй.

Хятадай Түмүүнч эхмидхүүн дэ 300 хүн хэсэгтэй.

1700 ЖЭЛЭЛ ШЭНГЭ

1700 жэлд эгээн судын олох зориулалтай ойрмект табижа хууна Вудохонг дэмгэ Роберт хобо 1912 ойно ал далай сох «Гитаник» эгээн онгосын түгээдэрүүлээн ал шэнхэлэгшдэй берилагш эгээн дэсхэй дээр хэсэгтэй.

Ерэх хэмдэ дэхээр түгээлэг экспедицидн бөөлөөдүү, баадажа байнга 6 күрүшад тэн орохо нм. Мунхон техникээр 4000 шахуу кабеляар далай зүрээдүү талд

нугын телевизийн үнэмлэх
май 1-нээ 144
гай 10 нугааг олж
рашдаг харуу

**5.5 МЯНГАЙН
ХУРИМ ТҮН**

Ульгэр дооноо
малайн хүмүүс
сая алвынчир
ринг инаг дурд
тадаа гэвэл,
да шатаа да
Финч Рита х
хүмүүн хур
оройдоо хур
да зориула
мянган метр
гэжээ хадан
ринг түрээс
дуулсаа да
уулзсан
хоёхон үүлэн
нэлдүүгээ
үзэхсэнэн
далаар сэдэв
да 48 нахата
46 нахатай
рест шадар
бай нээхэн
шатаа хуучна

Bravobud

ниргасандаа үргэ
гэрийнхэр бол
үдэжүүлэн, 14
дэр хадны ороо
схэ туршлагын
бури дуртай
жэз Рита Хаф
үдэж хамган
туйластаниуд
хоо аабзоби
«Райзинг Непе
нэ. Ушарын
ро, бусад юэ
та түрэ хури
5.5 мянган
рүүшынхэ бол

Р. Б. П.

ография Государ
Бурятской АССР п
олиграфии и книж
Удэ, ул. Ленина, 32
Б. Индекс 04610

100